

Ajuntament
de Vallmoll

Documentació: Descripció tècnica de les obres al Castell de Vallmoll

Intervenció a les torres

La intervenció funcional a les dues torres planteja la incògnita de conèixer la missió per la qual fou construïda i alhora conèixer el seu funcionament. Pel que fa a la torre que anomenem S7, es tracta d'una torre de missió defensiva, ja que fou construïda al s. XV-XVI per poder defensar el llenç oest de la muralla del castell. Donat que el seu accés es produïa a nivell de planta entresòl i primera, i des dels espais residencials de l'ala oest del castell, no disposem actualment de cap accés franc des de la configuració actual del pati. D'altra banda trobem que la torre S8, la qual semblava tenir una missió d'element de telecomunicacions, disposa d'una obertura en planta baixa, que no coincideix amb l'accés original, el qual es troba amortitzat sense conèixer-ne massa bé les causes. En un projecte bàsic presentat de forma prèvia a tràmit a la comissió, es plantejà la hipòtesi d'accedir al conjunt de les dues torres a partir de l'execució d'una escala exterior que conduís fins a una obertura en façana, situada a nivell de planta entresòl de la torre S7. Aquest accés tot i que reproduïa l'accés a la torre per un dels accessos originals, introduïa una escala, com un element estrany al pati, i per tant podria provocar certa confusió a l'hora d'entendre el funcionament de la torre.

D'altra banda, l'estudi de paraments interiors ha permès conèixer amb major exactitud l'abast de la intervenció dels anys noranta del s. XX, i d'acord amb això es planteja una intervenció que resol la comunicació entre ambdues torres perforant un dels murs de maó massís manual, alhora que resol l'accessibilitat vertical amb dues escales col·locades a l'interior de les torres i sense necessitat d'ocupar el pati.

L'accés al conjunt es provoca per l'actual obertura existent a la planta baixa de la torre S8. Un cop a l'interior, una cota tres graons més baixa que el pati, es puja per una escala metàl·lica lleugera, de tres trams fins que condueix al nivell de la planta primera de la torre S7. Durant aquest recorregut vertical per l'interior de la torre S8 es podran veure els encaixos verticals al mur sud i corresponents a l'escala de mà que probablement servia per accedir al sostre on se situaria el telègraf òptic del municipi. Un cop arribats al nivell superior que planteja la nova escala, es travessa el mur de separació d'ambdues, i es pot accedir al nivell de planta primera de la torre S7, la torre més gran i de cronologia més antiga. La torre S7, d'acord amb l'estudi dels paraments interiors, disposava del nivell de la planta baixa, actualment cobert amb una volta, que es troba en bon estat i que no requereix intervenció, més que una neteja conservativa, i per sobre d'aquest nivell, 3 nivells més, el que anomenem entresòl, la planta primera i la planta segona (i última). La planta entresòl estaria originalment coberta amb una volta rebaixada de rajola, la qual recolzava en els murs est i oest, i de la que només en queden els encaixos en el revestiment. Aquesta es dataria al s. XV. De fet Martinell, en els seus dibuixos, ja només hi dibuixa un sostre, aparentment de fusta, en aquest nivell. No obstant això, després d'aquesta volta, i amortitzant els seus encaixos, hi trobem els encaixos dels caps de biga d'un sostre de fusta, que també recolzava en els costats est i oest de la torre, i que es dataria en els s. XVI-XVII.

La planta primera de la torre, que coincideix amb el nivell de la planta noble de l'ala est, i que amb tota probabilitat hi connectaria a través de l'ala nord, avui desapareguda, es trobava coberta amb un sostre de fusta del qual se'n tenen plenes evidències, pels encaixos de les bigues de fusta, avui desaparegudes. Els encaixos presenten mides i nivells lleugerament diferents, denotant dues fases històriques diferents, una corresponent al s. XV i l'altra als s. XVI-XVII. De fet es dóna el mateix escenari que amb el sostre immediatament inferior, que tenim evidències constructives de dos moments diferenciats.

La planta segona, i última coneguda, sembla que estaria coberta amb el sostre de la torre, i per paral·lelismes amb torres de la mateixa època, i també per la torre de l'Homenatge del mateix castell, disposaria d'una coberta plana. Les traces del possible sostre han desaparegut, i es planteja la recuperació d'un sostre pla, amb una sortida al terrat exclusivament per les feines de manteniment.

Per tal de resoldre la comunicació vertical entre aquests diferents sostres s'ha plantejat una escala completament diferent de l'escala que se suposa que devia funcionar en l'última època utilitzada, i de la que en tenim algunes evidències en paraments. Es planteja una escala d'un sol tram, situada en el centre de la planta i que permeti/obligui el visitant a deambular al voltant d'ella mateixa en cada planta, per tal de poder observar totes les empremtes existents en paraments. El nivell d'arribada a aquesta torre és el de planta primera i des d'aquest es podrà baixar al nivell entresòl o pujar al nivell segon. Pel que fa a la configuració exterior, les obertures i finestres, el projecte planteja situar la restauració en el moment temporal entre els s. XV-XVI. Això no suposarà prescindir de les obertures posteriors, però sí que es mantindran tapiades, excepte les espielleres que es mantindran totes, i el seu revestiment se situarà en un pla més endarrerit que el parament de la torre. Amb aquest criteri, tant en planta entresòl com en planta primera, es mantindran les dues obertures (portes) que donaven accés a la torre, des de l'ala oest del castell, avui desapareguda. Seguint el mateix criteri la coberta serà plana. No obstant l'anterior, la intervenció també ha d'afrontar el manteniment estructural de les dues torres, i la voluntat d'eliminar els reforços metàl·lics exteriors, els quals es troben destensats i per tant sembla que ja varen complir amb la seva missió inicial, i valorar l'eliminació del cèrcol de formigó que actualment corona ambdues torres. A efectes estructurals el projecte proposa executar una estructura metàl·lica interior, a la torre S7, que alhora ha de servir com a suport de l'escala de comunicació vertical. Aquesta estructura comportarà l'obertura de nous encaixos, sempre en mur de maçoneria, evitant l'obertura de nous forats en la tàpia. Com a concepte general se situaran dos perfils metàl·lics en el sentit llarg de l'escala, que coincideix amb el costat llarg de la torre. Paral·lelament es connectaran uns perfils perimetrals en els quatre murs de la torre, que faran les funcions de congreny, els quals es connectaran amb els perfils centrals, que són els que delimiten l'escala. Aquests perfils perimetrals a tall de congreny, es connectaran amb barres d'acer inoxidable a l'interior dels murs, i es situaran just per sobre de les marques dels encaixos de les bigues antigues, que s'ompliran amb morters sense retracció i ajudaran a reforçar la consistència dels murs de la torre. Amb aquesta solució s'aconsegueix d'una banda tancar el màxim de forats oberts en els murs est i oest de la torre, explicar el funcionament estructural original de la torre, i utilitzar l'estructural metàl·lica de reforç perimetral, junt amb les bigues centrals, com a base del paviment. Amb relació al coronament d'ambdues torres, s'executarà un nou cèrcol perimetral base de formigó executat amb morters de calç, el qual es connectarà amb el coronament dels murs de la torre a base de barra de fibra de vidre. A la coberta plana d'ambdues torres s'hi situarà un lluernari neutre que doni compliment a les determinacions de l'Acord de la CTPC de Tarragona de data 27 de febrer de 2019.

Pel que fa al sistema estructural de l'escala de la torre S8, s'executarà a base de perfil·leria metàl·lica, igual que l'escala de la torre S7. Aquesta es recolzarà en el paviment de la torre i en els murs de maçoneria, el sud i l'est. Donat que també es necessita un suport en el costat oest, i per no executar un forat en el mur de tàpia, se situarà un perfil metàl·lic recolzat en un pilaret rodó, amb la seva corresponent fonamentació. Pel que fa als materials i acabats interiors de la torre, s'executarà un paviment de les plantes de la torre S7 a base de trama d'acer galvanitzat, per tal de permetre les visuals entre nivell de les torres. Els graons de les dues escales s'executaran amb taulell de fusta contraxapada. Les baranes de les escales s'executaran a base de brèndoles verticals, de forma similar a la resta d'escal·es executades a la Fase III de restauració, i per tal d'uniformar els materials i acabats en tot el castell. Pel que fa als paraments interiors, es restauraran els revestiments existents i es completaran les llacunes de revestiment amb morters de calç amb acabats lliscats. Els treballs a l'exterior consistiran en la restauració dels paraments, a còpia de conservar la superfície original de la maçoneria, aplicant un revestiment per omplir forats on sigui necessari, però sense revestir completament la pedra. Pel que fa a la tàpia es procedirà a restaurar el seu revestiment, en cas que estigui danyat, a base de morters de calç, i pigments amb imitació del color.

Intervenció arqueològica a l'ala oest, pati oest

Els treballs d'intervenció arqueològica coincidents amb la totalitat de la desapareguda ala oest del castell, situada en el pati oest, es troben sense finalitzar. Durant l'execució d'aquestes obres es durà a terme una intervenció arqueològica en extensió en aquesta zona, per tal de continuar amb les investigacions científiques dels orígens i formació del castell.

Intervenció al pati oest

Durant aquesta fase d'intervenció, es duran a terme diferents treballs de conservació i de posada en valor de les diferents restes de murs, restes arquitectòniques i restes arqueològiques, tant les que corresponen a l'ala nord, com les que corresponen a l'ala sud. A tal efecte es consolidaran i restauraran paraments, alhora que se situaran uns paviments de graves per protecció de les restes. També es proposa una restauració conservativa per al parament interior de les tres façanes del pati, de manera que tot el pati pugui ser utilitzat en les visites al castell, i les restes valorades tal com els hi correspon.

Intervenció al pati est

Es durà a terme una millora i reforç del paviment de sauló del pati est, alhora que es repararà un enfonsament del paviment existent en el baluard sud. Es col·locarà un nou paviment de sauló, amb mescles polimèriques i morters de calç, per impedir que l'aigua de pluja li provoqui escorrenties. Es durà a terme una restauració conservativa dels elements que romanen de la torre. Es durà a terme una consolidació del coronament dels murs i una restauració i neteja dels paraments. També s'executarà una pavimentació a manera de protecció del reblert de la torre, a base de morter de calç amb acabat remolinat.

Il·luminació exterior del castell

Es durà a terme una instal·lació d'il·luminació exterior del castell, situant uns bàculs tant en el pati est, com en el pati oest, per tal d'il·luminar els dos patis per ser utilitzats de nit, com per poder il·luminar l'ala est i les restes arqueològiques de l'ala oest.